

279601

Anul XI.

Cluj, 10 Martie 1930

Nr. 1

INVĂȚĂTORUL

ORG. ASOC. INVĂȚĂTORILOR ROM. DIN ARDEAL, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ
REVISTĂ PEDAGOGICĂ, SOCIALĂ ȘI CULTURALĂ

CUPRINSUL :

G. Almășan : Un bilanț.

Convocarea Băncii Invățătorilor pentru
adunare generală ordinară.

Raportul Consiliului de Administrație.

Raportul Comisiei de Cenzori.

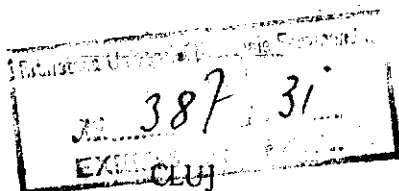
Bilanțul Băncii Invățătorilor.

Convocarea Librăriei și Tipografiei Invățăto-
rilor pt. adunarea generală de constituire.

Iacob Boieriu : 80 familii pe drumuri.

Redacția : Cluj, Casa Invățătorilor.

Administrația : Cluj, Piața Ștefan cel Mare No. 5 (Banca Invățătorilor).

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA INVĂȚĂTORILOR
1930.

INVĂȚĂTORUL

ORG. ASOC. INVĂȚĂTORILOR ROM. DIN ARDEAL, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ
REVISTĂ PEDAGOGICĂ, SOCIALĂ ȘI CULTURALĂ

Un bilanț.

Banca Invățătorilor s. a. Cluj își prezintă al nouălea bilanț al său, ceace însemnează, că a împlinit nouă ani de existență. Pentru aceasta instituție financiară dăscălească acești nouă ani prezintă rodul unei munci bine chipzuită, rezultatul unor sfortări, prin care s'a dovedit că învățătorimea pe orice teren de activitate s'ar angaja e în stare, ca ideea inițială să o ducă la bun sfârșit.

Când avem în fața noastră al nouălea bilanț al acestei instituțiuni și când trecem în revistă cifrele conturilor sub care ni se prezintă, fără să vrem, gândul nostru se îndreaptă către anii începutului.

O mână de oameni aveau credința și convingerea, că organizațiile noastre profesionale numai sprijinite și pe organizațiuni de ordin financiar își vor putea atinge cu un ceas mai de vreme, țelurile pentru cari au luat ființă. Și nu odată acest crez a fost verificat în cursul celor nouă ani. Puținii dela început, în mintea căroră s'a infiripat ideea înființării unei Bănci învățătorești, au făcut apel la masele dăscălești din cuprinsul Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului. Acest apel a fost ascultat și colegii învățători, cari s'au grăbit a răspunde la apelul făcut erau atâția la număr, contribuind cu atâta sumă, încât fondarea băncii a fost posibilă.

Începutul modest, ne-a adus rezultate mai mult de cât mulțumitoare. Ba luând în considerare puterea materială cu care am pornit la drum, rezultatele obținute pot fi socotite chiar impunătoare.

Banca Invățătorilor odată înființată și înconjurată de reușita operațiunilor efectuate, la un moment dat capitalul societar inițial de un milion Lei, a fost ridicat la două milioane și jumătate. Încrederea publicului și deponenților a mers crescând și într'o proporție mult mai considerabilă de cât aceea la care ne îndreptătea suma ce o prezintă capitalul societar. Acest fapt constituie încă o dovadă, că instituția financiară, emenația învățătorilor posedă o soliditate, ce se remarcă.

Făcând o comparație între bilanțele succesive în curs de nouă ani, observăm o precipitată dezvoltare de fiecare an. Astfel la finea anului 1929 activele Băncii Invățătorilor s. a. Cluj ne prezintă frumoasa sumă de 28.451.943 Lei.

Fără îndoială, că capitalul social de 2.500.000 Lei subscris și 2.345.921 Lei vărsat în raport cu suma activelor e disparent. Proportionalizarea lui justă deci este o problemă, care și-așteaptă soluția în cel mai apropiat viitor. Aceasta proportionalizare se impune de altfel și din alte motive.

„Banca Învățătorilor“ prin însăși ființa ei, e chemată în primul rând să ajutue pe învățătorii solicitanți de credite. Acest rost și l-a îndeplinit și până acum. Firește nu în măsura, care ar fi de dorit și necesară. Pentrucă oricât de frumoasă ni se pare suma, ce ni-o prezintă la active, totuși această sumă este minimă în raport cu foarte multele cereri de credit, ce ni se prezintă din partea învățătorilor noștri. Pentru ca aceste cereri să poată fi satisfăcute într'o măsură mai considerabilă, ca până în prezent, e nevoie de un fond mai mare al activelor. Și pentruca acest fond să se poată realiza și mări se simte o imperioasă nevoie de ridicarea capitalului social dela 2.500.000 — lei cât e subscris azi, la 5.000.000 — lei. Mărindu-se capitalul social, se mărește puterea de credit a băncii. Și în mod natural în felul acesta mărindu-se și încrederea depozenților, banca va primi depuneri și reesconturi în sume și mai mari ca până aci. Atunci desigur cererile învățătorilor, — solicitanți de credite, — vor fi soluționate favorabil într'un număr cu mult mai însemnat. Așa, că aproape nu va exista solicitator de credit, învățător, care să fie refuzat. Firește, oferind garanța inerentă oricărei operațiuni bancare.

Iată de ce învățătorimea noastră va trebui, — ca mai stând odată cot la cot să facă față și acestei noi ridicări de capital, contribuind fiecare membru după posibilitățile de care dispune.

Banii plasați în acții au plasamentul cel mai bun. Dobânda ce o aduc este mai mare ca la depuneri, iar acțiunile sunt garanții valoroase pentru orice eventualitate, crescându-le valoarea lor an de an în proporția creșterii fondurilor.

Pe lângă aceasta o bancă învățătoarească întărită, cu un capital mare, poate contribui cu ajutoare anuale mult mai însemnate diferitelor instituțiuni învățătoarești și poate veni în ajutorul realizării atâtor deziderate, ce le are tagma noastră și care din lipsa de susținere materială, ar rămânea pe veci numai deziderate.

Pe cât a fost de modestă aceasta bancă în trecut, cu toate aceste în cursul anilor și sub acest raport a adus învățătorimii servicii, ce sunt în deobște cunoscute.

Rămâne deci ca lucrul bun să fie înțales și la realizarea lui să contribuie cât mai mulți învățători.

G. Almășan.

Convocare

Domnii acționari ai „Băncii Învățătorilor“ S. A. Cluj se convoacă la

a IX-a adunare generală ordinară

care se va ține Sâmbătă la 29 Martie 1930 ora 3 p. m. în localul societății din Cluj, Piața Ștefan cel Mare No. 7 cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Numirea unui notar și alegerea alor 2 verificatori și scrutinători.
3. Raportul Consiliului de administrație și al Comisiei de cenzori.
4. Stabilirea bilanțului pe anul 1929 și votarea absoluturii Consiliului de administrație și Comisiei de cenzori.
5. Distribuirea profitului net.
6. Alegerea alor 4 membrii în Consiliul de administrație cu mandat de 4 ani 1 membru cu mandat de 1 an și a unui membru în Comisia de cenzori.
7. Fixarea mărcilor de prezență pentru anul 1930.
8. Urcarea capitalului societar.
9. Eventuale propuneri conform Statutelor.
10. Închiderea adunării.

În cazul, că nu vor fi prezentate voturile cerute de alin. 1. din Art. 15 al Statutelor, prin aceasta se convoacă o nouă adunare generală pe ziua de 6 Aprilie 1930 la orele 3 p. m. în localul societății din Cluj, Piața Ștefan cel Mare No. 7 cu aceeași ordine de zi, când în baza Art. 15. alin. 2 din Statutele societății se vor aduce hotărâri valide, fără considerare la numărul acționarilor și voturilor prezente.

Cluj, la 1 Martie 1930.

Consiliul de administrație.

Raportul Consiliului de Administrație.

Onorată Adunare Generală,

Precum în trecut așa și de data aceasta ne luăm voe a Vă prezenta spre aprobare Bilanțul dimpreună cu Contul Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1929.

Înainte de a trece la exam'narea Bilanțului, nu putem trece cu vederea să nu Vă amintim, că anul trecut a fost un an tot așa de greu ca și cel precedent. În special scăderea prețului la produsele agricole a avut o influință asupra clientelei dela sate, dar plasamentele noastre sigure n'au suferit și societatea noastră și în anul trecut a făcut progrese însemnate, mărindu-și în cursul anului expirat activele cu aproape 4 $\frac{1}{2}$ milioane lei.

În special s'a mărit scontul, dela 19,108.162 la 23,617.193.— lei. Deasemenea au crescut depunerile dela 17,249.752.— lei la 20,741.835.— lei, ceea-ce dovedește, că marele public are o încredere tot mai pronunțată în banca noastră. Pentru o mai bună evidențiere a progresului realizat lăsăm să urmeze cifrele din Bilanțul ultimilor doi ani, cari sunt următoarele:

LA ACTIVE :

	1928	1929
Numerar în casă	531.623.—	647.917.—
Scont	19,108.162.—	23,617.193.—
Conturi Curente	1,897.924.—	1,845.777.—
Efecte	93.000.—	93.000.—
Diverse Conturi debitoare	21.994.—	47.655.—
Imobile	1,480.000.—	2,200.000.—
Mobilier	1.—	1.—
Librăria : Marfă	818.170.—	—
Debitori	145.626.—	—
Total	24,096.500.—	28,451.543.—

LA PASIVE:

	1928	1929
Capital	2,224.471.—	2,345.521.—
Fond de rezervă	120.000.—	200.000.—
Fondul dăbioaselor	185.000.—	200.000.—
Fond de penzie	200.000.—	300.000.—
Depuneri	17,249.752.—	20,741.835.—
Reescont	2,747.000.—	3,196.900.—
Div. Conturi creditoare	40.811.—	472.033.—
Dividendă neridicată	108.190.—	120.915.—
Interes trans. anticipate	308.000.—	391.000.—
Librăria: Cărți în comision	517.076.—	—.—
Profit net	396.200.—	483.339.—
Total	24.096.500.—	28.451.543.—

Comarate cifrele de mai sus, se va putea convinge ori cine despre progresul realizat, pe care noi îl aflăm de foarte mulțumitor.

Totodată ținem să Vă aducem la cunoștință, că am scos din bilanțul anului trecut Librăria Băncii, înființând o nouă societate sub numirea de „LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA ÎNVĂȚĂTORILOR“ S. A. Cluj.

Tot aici ținem să Vă amintim, că Consiliul de administrație în ședința din 16 Februarie a. c. având în vedere depunerile crescânde și pentru a putea satisface și multele cereri de credit ale Învățătorilor acționari, a decis urcarea capitalului societății de la 2,500.000.— Lei la 5,000.000.— Lei, prin emiterea unei număr de 10.000.— acțiuni.

Nu putem uita nici pe funcționarii societății cari în frunte cu directorul nostru general, au depus toată știința și priceperea lor, necrușând nimic pentru binele și prosperarea societății, pentru ce le exprimăm mulțumirile noastre.

Onorată Adunare Generală,

După cele auzite Vă rugăm să binevoiți:

a) După ce ați ascultat și raportul Comisiei de cenzori să fixați conturile Bilanț și Profit & Pierdere în sumele compuse de Consiliul de administrație și a da descărcarea, atât Consiliului de administrație cât și Comisiei de cenzori.

b) Profitul net de Lei 483.339— să-l repartizați conform statutelor și anume:

5%	dividendă după capital social		
	de Lei 2,345.521—		Lei 117.276—
	Din restul de 366.063 — lei se va da:		
10%	Fondului de rezervă	Lei 36.606—	
4%	„ „ penziune	„ 14.642—	
9%	Tantiema Cons. de adm.	„ 32.965—	
2%	„ Comisiei de cenzori	„ 7.321—	
4%	„ Directoratului gen.	„ 14.642—	
7%	„ Funcționarilor	„ 25.624—	
5%	subvenții instituțiilor învăț.	„ 18.303—	
9%	supra dividendă	„ 211.097—	
	La dispoziția Cons. de adm.	„ 4.882—	366.063—
		Total Lei	483.339—

Darea după dividendă o parte se va retrage din valoarea cuponului, iar restul se va plăti de societate, așa că cuponul anului curent se va rescumpăra cu 30 lei netto. Plata cuponului va începe la 15 Aprilie a. c.

c) A completa Consiliul de administrație pe timp de 4 ani fie prin realegerea membrilor: *Andrei Pora, Ioachim Pop, Anastasiu Demian* și *Gheorghe Stelea* a căror mandat a expirat și în locul devenit vacant prin abdicarea Dlui *Anton Domide* cu mandat de un an, iar în comisia de cenzori devenit vacant prin sortirea Dlui *Constantin Iencica*, fie prin alegerea altora.

d) A fixa jetoanele și spesele de călătorie pentru membrii Consiliului de adm. și Comisia de cenzori pe anul 1930.

e) A aproba urcarea capitalului societar la 5,000.000— lei și

f) a lua acest raport la cunoștință cu aprobare.

Cluj, la 1 Martie 1930.

Consiliul de administrație.

Raportul Comisiei de cenzori.

! Onorată adunare generală!

Avem onoare a Vă raporta, că am examinat registrele principale și auxiliare ale Băncii Invățătorilor S. A. Cluj și am aflat că acelea sunt conduse cu conștențiozitate și încheiate corect. Am examinat Bilanțul anului 1929 și Contul Profit și Pierdere pe care l'am aflat corect și în consonanță cu registrele societății.

Am cercetat și ne-am convins, că activele arătate sunt de față și în consonanță cu registrele de contabilitate și induse în inventar.

Referitor la împărțirea profitului de Lei 483.339 — ne alăturăm propunerii Consiliului de Administrație, pe care o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci a primi Bilanțul anului 1929 și a da absolutul Consiliului de Administrație și Comisiei de cenzori pentru gestiunea anului expirat.

Cluj, la 26 Februarie 1930.

Ștefan Peneș

președinte, expert contabil

Constantin Iencica

Vasile Bucur

expert contabil.

Ieronim Puia

Andrei Mureșan

Banca Învățăto

Active

CONTUL BILANȚ INCHEIAT

	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Numerar in cassă — — — —			647.917	—		
Scont — — — —			23,617.193	—		
Conturi Curente — — — —			1,845.777	—		
Efecte — — — —			93.000	—		
Imobile — — — —			2,200.000	—		
Diverse Conturi Debitoare — —			47.655	—		
Mobilier — — — —			1	—	28,451.543	—
					28,451.543	—

Cheltueli

CONTUL PROFIT

	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Interese : la depuneri — — — —	2,543.474	—				
la reescont — — — —	499.573	—	3,043.047	—		
Cheltueli generale — — — —			182.561	—		
Salare — — — —			755.900	—		
Porto — — — —			62.067	—		
Jetoane — — — —			13.500	—		
Impozite — — — —			147.458	—	4,204.533	—
Profit net: Transpus — — — —			5.121	—		
Profitul anului 1929 — — — —			478.218	—	483.339	—
					4,687.872	—

Ioan C. Căprariu
director, expert contabil.

Cluj, la 31

CONSILIUL DE

Andrei Pora Traian Șuteu, Anastasiu Demian, Dr. Vasile Dancu,
președinte.

Iacob Boieriu, Dr. Fomul Curta, George

Verificat, aflat în ordine și în
Cluj, la 26

COMISIA DE

Ștefan Peneș,
președinte, expert contabil.

Ieronim Puia, Constantin

rilor S. A. Cluj.

LA 31 DECEMBRIE 1929.

Pasive

	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Capital social — — — — —			2,345.521			
Fond de rezervă — — — — —	200.000					
Fondul creanțelor dubioase — — — — —	200.000					
Fond de pensii — — — — —	300.000		700.000			
Depuneri — — — — —			20,741.835			
Reescont — — — — —			3,196.900			
Diverse conturi creditoare — — — — —			472.033			
Dividendă neridicată — — — — —			120.915			
Interese transitoare anticipate — — — — —			391.000		27,968.204	
Profit net: Transpus — — — — —			5.121			
Profitul anului 1929 — — — — —			478.218		483.339	
					28,451.543	

ȘI PIERDERE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Venite

	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Profit transpus — — — — —			5.121			
Interese, provizii, chirie, etc. — — — — —			4,682.751		4,687.872	
					4,687.872	

Decembrie 1929.

Pt. contabilitate: **V. R. Iepurean**
procurist cont. autorizat

ADMINISTRAȚIE:

Mihail Hurducaciú, Petre Bura, Ioan Roman, Ioan Pescariu,**Prodan, Gavril Bochiș, Gavril Almășan**

consonanță cu registrele societății.

Februarie 1930.

CENZORI:

Iencica, Andrei Mureșan,**Vasile Bucur**
expert contabil.

Librăria și Tipografia Invățătorilor S. A. Cluj.

Convocare.

Domnii cari au subscris acții la Librăria și Tipografia Invățătorilor S. A. Cluj, sunt rugați să binevoiască a lua parte la adunarea generală de constituire, ce se va ținea în Cluj în localul Băncii Invățătorilor S. A. din Piața Ștefan cel Mare No. 7 la 29 Martie 1920 ora 11 a. m. cu următoarea ordine de zi:

1. Constatarea acționarilor prezenți, și a acțiilor subscrise.

2. Alegerea unui președinte, notar și doi verificatori ad hoc.

3. Redac area statutelor.

4. Numirea Consiliului de administrație conform prospectului de emisiune.

5. Alegerea Comitetului de cenzori.

6. Eventuale propuneri.

7. Inchiderea adunării.

Fondatorii.

Anunț. Titlul provizor No. 330 emis de Banca Invățătorilor S. A. Cluj despre 2 acții în valoare de Lei 500— Cincisute asupra Aurel Oltean Turda s'a perdut și îl declar nul și ne valabil în mâna ori cui s'ar afla.

Aurel Oltean.

*

Anunț. Titlul provizor No. 1718 emis de Banca Invățătorilor S. A. Cluj despre 4 acții în valoare de Lei 1000— Unamie asupra Lakatos Imre Șărmaș s'a perdut și îl declar nul și ne valabil în mâna ori cui s'ar afla.

Lakatos Imre.

80 familii pe drumuri.

Ziarele aduc trista știre, că în județul Ilfov au ars 50 gospodării, iar la Tulcea 30 gospodării, în total 80 gospodării au fost mistuite de flăcările nemiloase a focului și 80 de familii au rămas pe drumuri. Când am cetit aceste știri îngrozitoare, fără să vreau m'am gândit la ajutorul ce l'ar putea da învățătorii, locuitorilor din comunele rurale, îndemnând pe țăranul nostru să-și asigure avutul și în caz de foc, cu sumele primite dela societățile de asigurare să-și refacă gospodăriile. Optezeci familii vor umbla cerșind după milă, autoritățile vor cerși ajutoare dela stat, până când dacă gospodăriile ar fi fost asigurate, familiile nenorocite ar fi fost scutite de dejosirea de a cerși milă, ar fi fost scutit și statul ca să-și îngreuneze bugetul cu acordarea de ajutoare, iar știrile despre mistuirea gospodăriilor prin foc, s'ar putea trece neobservată. Dacă însă până acuma s'a făcut în direcția aceasta foarte puțin, în viitor învățătorimea română va trebui, ca să desvolte o-activitate mai mare în direcția aceasta, trecându-se la fapte așa după cum e și în Apus, iar la noi la sași, ca să nu mai fie gospodari neasigurați.

Prin asigurare să face un mare bine celor asigurați, dar nu mai puțin e adevărat, că cel care face asigurarea își formează un izvor de câștig lateral, care poate să fie cu mult mai mare, ca și salariul ce-l primește dela stat. Cunosc cazuri, când trei învățători din provincie cu provizia primită dela asigurări și-au putut purta copiii la școală și mulțumită societăților de asigurare, copiii lor au putut să-și termine Universitatea, iar locuitorii din comunele lor, n'au fost expuși, în caz de incendiu a cerși milă sau ajutoare dela stat.

Dar pe lângă asigurările de foc sunt asigurările de viață, mai nou așa numitele asigurări populare, cari sunt făcute anume pentru popor și să fac fără viză medicală. Aceste asigurări se pot face pentru sumele de 20, 40 sau 60 mii lei și au avantajul, că în fiecare lună prin tragere la sorți trei asigurări (acelea cari s'au tras) se plătesc imediat la tragere, chiar dacă asiguratul n'a plătit decât taxele de asigurare pe una sau două luni.

Se mai pot face asigurări pentru zestre la fete, pentru penzii, de viață cu viză medicală etc. și asemenea ocaziuni învățătorilor noștri dela țară nu e permis să le scape, trebuie să le studieze și să le propage printre țăranii noștri, căci ajutându-i pe ei, se ajutorează pe ei înșiși.

Societăți de asigurare sunt multe, la București și Cluj, și în alte orașe, dintre cari remarc la Cluj: Prima Ardeleană Soc. An. de Asig. Generale, înainte de războiu se numea Banca Generală de Asigurare, singura societate românească, care azi dispune de un capital și fonduri proprii de 15 milioane Lei, iar rezervele tehnice sunt de

110 milioane lei. Daunele plătite în anul trecut ating frumoasa sumă de 55 milioane lei, sumă care în împrejurările de azi nu e de disprețuit, o sumă care a scăpat pe mulți dela rușinea de a cersii milă și ajutoare dela stat, gospodăriile arse au fost refăcute cu ușurință și românul a putut să-și vadă de celelalte necazuri. În suma de mai sus se cuprind și plățile pentru asigurările de viață și când moartea nemiloasă a intrat în casă și a răpit copiii lor pe tatăl sau mama lor, marea durere le-a fost ușurată în parte cu sumele primite dela societatea de asigurare, au putut face față cu ușurință cheltuelilor de înmormântare, iar cu restul să-și inciripeze o nouă gospodărie sau întreprindere.

Condus de principiul, că frate dela frate mai ușor învață și bazat pe multele exemple ce am văzut în viață, mi-am luat voe iubiți colegi a Vă indemna ca să luați contact cu societățile de asigurare, să imităm popoarele din Apus și să infiltrăm în mintea țaranilor noștri, dragostea și iubirea pentru ajutorarea reciprocă și deci a se asigura. Am amintit societatea Prima Ardeleană din Cluj ca pe o societate de asigurare solidă cu agenturi în fiecare capitală de județ, care vă stă la dispoziție cu ori ce informațiuni. De altfel cifrele de mai sus, cred că au vorbit îndeajuns.

Cluj, la 7 Martie 1930.

Iacob Boieriu.

Revista apare sub conducerea unui Comitet de redacție

REDACTOR:
ANDREI PORA

SECRETAR DE REDACȚIE:
GAVRIL ALMAȘIANU

Abonamentul anual . . . 200 Lei   Apare lunar
Un număr . . . . . 20 „   cu excepția lunilor de vacanță

REDACTIONALE :

Manuscrisele și schimbul se vor trimite pe
adresa : „**Casa Invățătorilor**” — Cluj

Manuscrisele nepublicabile nu se înapoiază.

Autorii, cari voiesc să li se anunțe apariția publi-
cațiunilor, sunt rugați a trimite câte un exemplar.

On. abonați sunt rugați a ne comunica adresa exactă.

Abonamentul începe dela No. 1 al fiecărui
~~~~~ an, și se plătește înainte. ~~~~~